BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
PODRUŽNICA/FILIJALA BANJA LUKA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
ФИЛИЈАЛА БАЊА ЛУКА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
PROCUREMENT REVIEW BODY
BRANCH OFFICE BANJA LUKA

Број: ЈН2-02-07-1-524-6/26
Бања Лука, 14.05.2026.године

Канцеларија за разматрање жалби, Филијала Бања Лука, рјешавајући по жалби понуђача, Инфоартс д.о.о. Бања Лука, бр, - од 25.03.2026.године, заступан по адвокату Алекси Проле из Бања Луке, изјављене на Тендерску документацију, бр. 01-238-3/26 од 20.03.2026.године, уговорног органа, Град Бања Лука Градска развојна агенција Бања Лука, у поступку јавне набавке „софтвера, развој и одржавање“, на основу члана 111. став (1) тачка д.) Закона о јавним набавкама ("Сл.гласник БиХ", број:39/14, 59/22 и 50/24) и члана 230. Закона о управном поступку ("Сл.гласник БиХ",број: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), на сједници вијећа , одржаној дана 14.05.2026.године, донесено је:

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. **Жалба** понуђача Инфоартс д.о.о. Бања Лука, бр, - од 25.03.2025.године, изјављене на Тендерску документацију, бр. 01-238-3/26 од 20.03.2026.године, уговорног органа, Град Бања Лука Градска развојна агенција Бања Лука, **с е у с в а ј а.**
2. **Поништава се Тендерска документација,** бр. 01-238-3/26 од 20.03.2026.године, у цијелости, као и све радње проистекле из исте, предмет се враћа уговорном органу на поновни поступак.
3. **Усваја се** захтјев жалиоца за повратак накнаде трошкова покретања жалбеног поступка у износу од 750,00 КМ.
4. Усваја се захтјев жалиоца, за накнаду трошкова у висини Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Сл.гласник Републике Српске“ бр. 68/05) у износу од 987,19 КМ.
5. Налаже се уговорном органу, да жалиоцу, накнади трошкове жалбеног поступка у висини Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Сл.гласник Р.Српске бр.68/05) из тачке 4. овога рјешења, у року од 8 дана од дана извршности овога Рјешења.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Уговорни орган, Град Бања Лука Градска развојна агенција Бања Лука, (у даљем тексту Уговорни орган) је објавио Обавјештење о набавци на порталу јавних набавки под бројем 560-7-2-4-3-4/26 од 20.03.2026. године, у конкурентском поступку набавке „софтвера, развој и одржавање“, према тендерској документацији, на коју жалилац улаже жалбу.

У жалби жалиоца се истиче:

Жалбу улажемо на цијелу тачку 7 тендерске документације (у даљем тексту: ТД) насловљену као Општи услови за техничку и професионалну способност у поступку набавке услуге у смислу члана 50 ЗЈН, а у којем су прописани услови у погледу техничке и професионалне способности, као и докази у погледу тражених услова.

ПРВИ ЖАЛБЕНИ НАВОД У тачки 7 под 1 побијане ТД уговорни орган је дефинисао услове везано за техничку и професионалну способност:

1. Искуство у реализацији пројеката

Понуђач мора доказати да посједује релевантно искуство у реализацији пројеката из области вјештачке интелигенције и обраде природног језика (АИ/НЛП), те у примјени великих језичких модела и РАГ архитектуре.

У складу са наведеним неопходно је:

Да је у периоду од посљедњих пет (5) година, рачунајући од дана објаве обавјештења о набавци, успјешно реализовао најмање три (3) уговора/пројекта из области вјештачке интелигенције и/или обраде природног језика (АИ/НЛП);

Да је у истом периоду успјешно реализовао најмање један (1) уговор/пројекат који је укључивао примјену великих језичких модела (LLM) и/или РАГ (Ретриевал-Аугментед Генератион) архитектуре.

Под успјешно реализованим уговором сматра се уговор који је у потпуности извршен, чија је имплементација завршена и систем стављен у продукциону употребу, или који је прихваћен од стране уговорног органа без битних примједби.."

Као доказе за постављени услов уговорни орган је у истој тачки прописао:

"1. За искуство у реализацији пројеката:

А) списак реализованих уговора/пројеката;

Б) назив и сједиште уговорног органа;

В) период реализације;

Г) опис предмета и примијењених технологија (са јасном назнаком LLM и/или РАГ архитектуре);

Д) потврду о уредно извршеном уговору или други релевантан доказ.

Уз списак извршених уговора (референтну листу коју сачињава понуђач на свом меморандуму) понуђач је дужан доставити и потврде, које су у вези са списком, а које (потврде) даје друга уговорна страна о њиховој реализацији. (Обична копија тражених доказа).

Потврда о уредно извршеним уговорима мора да садржи сљедеће податке (члан 48. Закона о јавним набавкама):

Сматрам да су овакви услови незаконити и у директној супротности са чланом 44 став 3 ЗЈН којим је прописано: "(3) Минимум квалификационих услова које уговорни орган одреди за кандидате/ понуђаче, као и документи који су потребни за њихово доказивање обавезно треба да буду сразмјерни предмету јавне набавке и у складу с њим. Постављени услови не смију имати ограничавајући карактер на конкуренцију и морају бити јасни и прецизни."

Поред тога наведени услови су у директној супротности са чланом 48 став 2 ЗЈН, као и са Упуством за припрему модела тендерске документације и понуда којим је детаљно разрађена предметна законска одредба па је тако у члану 7 став 4 под а) и под б) прописано: "(4) Ако уговорни орган од кандидата/понуђача као доказ техничке и професионалне способности тражи попис уговора, сматра се да је услов:

а) у вези са предметом набавке, односно групом предмета набавке, ако се тражи доказ о извршењу истог или сличног, односно истих или сличних уговора као што је предмет набавке, односно лот, те

б) сразмјеран предмету набавке, односно лоту, у слиједећим случајевима:

1) када се тражи доказ о извршењу једног уговора, ако његов износ није виши од процијењене вриједности набавке, односно од процијењене вриједности појединог лота;

2) када се тражи доказ о извршењу више уговора, ако њихов збирни износ није виши од процијењене вриједности набавке, односно од процијењене вриједности појединог лота."

У конкретном уговорни орган као први услов захтјева претходно искуство на најмање 3 уговора, што је само по себи незаконито. Из горе наведене цитиране одредбе видљиво је да уговорни орган има овлаштење да захтјева искуство у реализацији једног или више уговора. Дакле уговорни орган нема овлаштење да лицитира са бројем претходно реализованих уговора, него има опцију да се опријединели да захтјева или један или више уговора. Даље, незаконитост постављеног усиова огледа се и у томе што захтјева "три (3) уговора/пројекта из области вјештачке интелигенције и/или обраде природног језика (АИ/НЛП)" а онда захтјева и реализацију "(1) уговор/пројекат који је укључивао примјену великих језичких модела (LLM) и/или РАГ (Ретриевал-Аугментед Генератион) архитектуре." Сходно томе остаје нејасно колико то заправо референтних уговора захтјева уговорни орган и на шта се све односе ти уговори. Поред тога уговорни орган је одредио и које ће потврде прихватити или неће прихватити па је описно у тендерској документацији означио и шта за њега представљају успјешно реализовани уговори. Поред свега наведеног, уговорни орган је

супротно члану 50 ЗЈН, оставио понуђачима могућност да доказују искуство у протеклих 5 година, иако је у наведеној законској одредби изричито дефинисано да се референтно искуство може доказивати "за период не дужи од три године".

Узимајући у обзир све наведено, видљиво је да је уговорни орган поставио апсолутно незаконите услове, који по свом садржају одговарају вјероватно само једном понуђачу који би могао испунити тражене услове у свему овако како су прописани у тендерској документацији. Поред тога што су у изричитој супротности са прописима из области јавних набавки, овакви услови немају никаквог смисла ни када се сагледа предмет набавке. Уговорни орган је поставио услов техничке и професионалне способности на начин да захтијева искључиво искуство у области вјештачке интелигенције и обраде природног језика (АИ/НЛП), као и примјени LLM и РАГ архитектуре, чиме је неоправдано сузио круг потенцијалних понуђача. Наиме, предмет набавке - развој и одржавање софтверског рјешења - по својој природи подразумијева шири спектар техничких компетенција, укључујући развој сложених софтверских система, обраду и управљање подацима, интеграцију различитих система и сервиса, као и имплементацију функционалности претраге, аналитике и аутоматизације. Захтјев за специфичним искуством у LLM и РАГ архитектурама представља услов који није нужно повезан са предметом набавке у мјери која би оправдала његово постављање као елиминаторног критерија, нити је пропорционалан циљу који се жели постићи, чиме се нарушава принцип осигурања конкуренције из члана 3. Закона о јавним набавкама БиХ. Сходно томе предметни услови су у сваком смислу незаконити.

ДРУГИ ЖАЛБЕНИ НАВОД

У тачки 7 под 2 уговорни орган у побијаној ТД прописује: "2. Стручни тим

Понуђач мора располагати стручним тимом који ће бити ангажован на реализацији предмета јавне набавке, а који се састоји најмање од сљедећих стручњака:

АИ/МЛ инжењер (минимално један), који испуњава услове, како слиједи:

А) најмање три (3) године искуства у развоју и имплементацији АИ/МЛ рјешења;

Б) искуство у раду са НЛП системима;

В) искуство у имплементацији LLM и/или РАЦ архитектуре.

Бацкенд developer (минимално један), који испуњава услове, како слиједи:

А) најмање пет (5) година искуства у развоју серверских апликација;

Б) искуство у развоју АПИ сервиса и интеграцији АИ система у продукционо окружење.
Фронтенд developer (минимално један), који испуњава услове, како слиједи:

А) најмање пет (5) година искуства у развоју корисничких интерфејса;

Б) искуство у развоју web апликација и интеграцији са бацкенд/АПИ сервисима.

Једно лице може обављати више улога уколико испуњава прописане услове за сваку од наведених позиција."

Као доказ за наведени услов уговорни орган прописује: "2. За стручни тим:

А) списак предложених чланова тима;

Б) биографије (ЦВ) потписане од стране ангажованих лица;

В) доказ о радном ангажману (уговор о раду, уговор о дјелу, изјава о ангажману или други релевантан документ);

Ц) изјаву понуђача да ће наведена лица бити ангажована на реализацији уговора;

Д) Предложени стручњаци не морају бити запослени код понуђача, али понуђач мора доказати да ће ти стручњаци бити на располагању за вријеме неопходно за извршење уговора.

У случају да предложени члан тима буде у немогућности учествовати у реализацији уговора, понуђач је дужан обезбиједити замјену са најмање истим или бољим квалификацијама, које ће бити претходно одобрене од стране уговорног органа, увидом биографије (ЦВ) потписане од стране новоангажованог лица, уз претходну сагласност уговорног органа.

Изјава о ангажману се доставља у форми изјаве (на меморандуму понуђача) и треба да садржи листу имена ангажованих лица, са напоменом да ће у случају додјеле уговора у пуној мјери ангажовати на реализацији уговорених обавеза. Изјава треба бити потписана од стране овлаштене особе понуђача и овјерена печатом понуђача. Уговорни орган задржава право провјере достављених података."

Уговорни орган је услове који се односе на стручни тим дефинисао на начин који није пропорционалан предмету набавке, нити нужан за уредно извршење уговора, чиме је повриједио одредбе члана 48. и 50. Закона о јавним набавкама, као и основне принципе из члана 3. истог Закона.

Наиме, за позицију АИ/МЛ инжењера захтијева се кумулативно искуство у АИ/МЛ, НЛП системима те имплементацији LLM и/или РАГ архитектуре, чиме се неоправдано сужава круг потенцијалних понуђача на врло мали број субјеката који располажу таквим специфичним профилом кадра.

Додатно, услов да бацкенд developer мора имати искуство у интеграцији АИ система представља неоправдано проширење захтјева, јер таква компетенција није нужно повезана са основним функцијама бацкенд развоја, нити је нужна за извршење уговора.

Уговорни орган је даље прописао минималан број година искуства (3 и 5 година), иако број година искуства сам по себи не представља објективан показатељ стручне оспособљености, нарочито у области информационих технологија која се убрзано развија, те овакав критериј није утемељен на стварним потребама уговора. Коначно, чињеница да је уговорни орган предвидио могућност да једно лице обавља више функција додатно потврђује да овако

строго дефинисани појединачни услови нису нужни, чиме се указује на њихову несразмјерност и дискриминаторан карактер.

ТРЕЋИ ЖАЛБЕНИ НАВОД

У побијаној ТД уговорни орган од понуђача захтјева А) ИСО/ИЕЦ 42001 сертификат (АИМС). Као доказ за наведени услов уговорни орган прописује:

"а) ИСО/ИЕЦ 42001 сертификат (АИМС) или еквивалентан доказ о успостављеном систему управљања АИ ризицима.

ИСО/ИЕЦ 42001 сертификат (АИМС) мора бити издат од акредитованог сертификационог тијела, важећи на дан достављања понуде и примјењив на дјелатност и организациону цјелину понуђача. Доставити у оригиналу или овјереној копији. Еквивалентан систем мора доказиво обухватати најмање сљедеће елементе:

- Системско управљање АИ ризицима, укључујући идентификацију, процјену, третман и континуирано праћење ризика;
- Механизме контроле пристрасности (биас митигатион) и процјену утицаја на права корисника;
- Механизме људског надзора (хуман oversight) у критичним фазама рада система;
- Управљање животним циклусом АИ модела, укључујући развој, тестирање, имплементацију, мониторинг и повлачење модела;
- Обезбијеђен аудит траил, односно евиденцију одлука, верзија модела, измјена података и релевантних системских активности;
- Документоване процедуре интерне контроле, ревизије и континуираног унапређења система.

Као еквивалентан доказ прихватају се важећи сертификати других признатих међународних стандарда који покривају управљање АИ ризицима."

Уговорни орган је прописивањем услова да понуђач мора посједовати ИСО/ИЕЦ 42001 сертификат (АИМС) или еквивалентан доказ о успостављеном систему управљања АИ ризицима поступио супротно одредбама ЗЈН, прије свега начелима једнаког третмана, недискриминације и осигурања конкуренције из члана 3. Закона, као и одредбама члана 48. Закона које захтијевају да услови техничке и професионалне способности буду у вези и сразмјерни предмету набавке.

Наиме, ИСО/ИЕЦ 42001 представља стандард који се односи на систем управљања на нивоу организације, односно на управљање АИ ризицима кроз интерне процесе и процедуре, те као такав не представља доказ техничке способности понуђача за извршење конкретног уговора који је предмет ове јавне набавке. Предмет набавке је развој и имплементација софтверског рјешења, док се траженим сертификатом доказује успостављеност

организационог система управљања, што излази из оквира онога што је нужно и директно повезано са извршењем уговора.

Додатно, ријеч је о релативно новом међународном стандарду који још увијек није широко прихваћен и имплементиран на тржишту, због чега овакав услов значајно сужава круг потенцијалних понуђача и има очигледан дискриминаторан ефекат. На овај начин се неоправдано ограничава конкуренција, чиме се директно повређују основна начела Закона.

Иако је уговорни орган формално предвидио могућност достављања „еквивалентног" доказа, исти је детаљним прописивањем елемената које такав систем мора садржавати у суштини преузео захтјеве самог ИСО/ИЕЦ 42001 стандарда, чиме је могућност доказивања еквивалентности сведена на минимум. Тиме је институт еквивалента обесмишљен, јер понуђачи фактички морају доказивати постојање система идентичног стандарду, што је у пракси могуће готово искључиво кроз посједовање самог сертификата. Овакво поступање је супротно одредбама Закона које налажу да се стандарди користе на начин који омогућава стварну, а не само формалну еквивалентност.

Надаље, уговорни орган је захтијевао да сертификат буде примјењив на дјелатност и организациону цјелину понуђача, чиме се додатно потенцира захтјев који се односи на цјелокупно пословање понуђача, а не на његову способност да изврши конкретан уговор. Тиме се неоправдано фаворизују понуђачи који имају успостављене одређене организационе системе, без обзира на стварну техничку способност и искуство у реализацији предметних услуга.

Такође, циљ који уговорни орган очигледно жели постићи - управљање ризицима у АИ системима - могао се остварити знатно блажим и пропорционалнијим мјерама, као што су захтјеви у погледу референци, методологије рада или стручног тима, без наметања обавезе посједовања специфичног и ријетко заступљеног сертификата.

Коначно, када се овај услов посматра у вези са додатним захтјевима који се односе на искуство у примјени LLM и/или РАГ архитектуре, јасно је да долази до кумулативног ограничавања тржишта, чиме се круг потенцијалних понуђача своди на врло узак број субјеката, што додатно потврђује дискриминаторну природу предметног услова.

У односу на све жалбене навдое, када се сви наведени услови посматрају као цјелина, јасно је да исти нису постављени на начин који омогућава стварну конкуренцију, већ имају за посљедицу фаворизовање уског круга понуђача који располажу специфичним комбинацијама технологија, сертификата и кадровских капацитета. Тиме је нарушена равнотежа између потребе уговорног органа да осигура квалитетно извршење уговора и обавезе да омогући једнак приступ свим заинтересованим понуђачима.

Такође, циљеви које уговорни орган настоји постићи - квалитетно АИ рјешење, управљање ризицима и адекватан стручни тим - могли су се постићи знатно блажим и пропорционалнијим условима, без инсистирања на конкретно одређеним технологијама и ријетко доступним сертификатима.

Имајући у виду све наведено, евидентно је да су предметни услови техничке и професионалне способности постављени супротно Закону о јавним набавкама БиХ, те као такви представљају незаконито и дискриминаторно ограничење конкуренције, због чега је неопходно њихово укидање или измјена на начин који ће бити у складу са Законом.

Узимајући у обзир све наведено евидентно је да је побијана Тендерска документација противна одредбама ЗЈН због чега захтијевамо да уговорни орган исту измијени у складу са жалбеним наводима, односно да уговорни орган поништи Тендерску документацију за набавку за набавку услуге „Набавка софтвера, развој и одржавање", Обавјештење о набавци број: 560-7-2-4-3-4/26 од 20.03.2026. године.

Такође, захтијевамо да уговорни орган у овом случају поступи у складу са чланом 108. став 7. ЗЈН и прослиједи предмет КРЖ ради покретања поступка за поврат уплаћене накнаде.

Уколико Уговорни орган не усвоји жалбу, подносилац жалбе захтијева да уговорни орган исту у року од 5 дана прослиједи Канцеларији за разматрање жалби, те предлаже да Канцеларија за разматрање жалби исту усвоји и у цјелости поништи Тендерску документацију за набавку услуге „Набавка софтвера, развој и одржавање", Обавјештење о набавци број: 560-7-2-4-3-4/26 од 20.03.2026. године.

Осим наведеног захтијевамо да нам уговорни орган надокнади трошкове поступка који се састоје у плаћању административне таксе на жалбу у складу са пресудом Суда БиХ број: СИ 3 У 041448 23 Увп од 25.10.2023. године.

Такође, захтијевамо да нам уговорни орган надокнади трошкове састава жалбе по адвокату према наведеном трошковнику у износу од 987,19 КМ.

Трошковник (адвокатска тарифа АКРС према означеној вриједности)

Тар. број 3 - састав жалбе: 150 бодова x 3КМ ---------- 450,00 КМ

Тар. број 3-увећање 50% (изјављивање правног лијека)------- 225,00 КМ

Тар.број 12-паушална награда 25% ---------- 168,75 КМ

ПДВ 17% ---------- 143,44 КМ

Укупно: ---------- 987,19 КМ

На изнешену жалбу , Уговорни орган је доставио изјашњење по истој са комплетном документацијом заведено под бројем 01-272-1/26 од 30.03.2026. године, а запримљена код овога органа и заведена под бр. ЈН2-02-07-1-524/26 од 31.03.2026.године.

У Изјашњењу се истиче

Уговорни орган је тендерску документацију сачинио у потпуностп у складу са Законом о јавним набавкама БпХ, уз досљедно поштовање основнпх принципа - транспаретности, једнаког третмана, недискриминације и пропорционалности. Сви услови су јасно дефинисани, прецизни, повезани са предметом јавне набавке и једнако примјењиви на све потенцпјалне понуђаче, чиме је обезбјеђен фер и транспарентан поступак.

Наводи жалитеља о наводној дискриминацији су паушални и без икаквог чињеничног утемељења.

Жалитељ ни у једном дијелу жалбе не идентификује конкретан услов који би имао за посљедицу фаворизирање одређеног понуђача, нити доказује да је приступ тржишту ограничен. Напротив, услови су формулисани на општи начин, те су доступни свим привредним субјектима који испуњавају стандардне професионалне и техничке критеријуме.

У складу са праксом Канцеларије за разматрање жалби БиХ, чињеница да одређени привредни субјект не испуњава постављене услове не значи да су исти дискриминаторни, већ искључиво да тај субјекат не располаже траженим капацитетима.

У дијелу жалбе који се односи на техничке спецификације, жалитељ износи опште тврдње да су исте „ограничавајуће" и „неприлагођене тржишту", без навођења на који начин и у ком дијелу. Овакви наводи су правно ирелевантни, јер не садрже ни један конкретан аргумент.

Техничке спецификације су дефинисане у складу са стварним потребама уговорног органа и функционалним захтјевима софтверског рјешења које је предмет набавке. Уговорни орган има право да дефинише ниво квалитета и функционалности који је неопходан за успјешну реализацију предметне набавке, а жалитељ не може наметати нижи ниво захтијева позивајући се на сопствене капацитете.

Надаље, истичемо да жалитељ ни на који начин није доказао да су технички захтијеви формулисани на начин који упућује на конкретног произвођача, технологију или рјешење, нити да их може испунити један или ограничен број понуђача, што би представљало услов да се исти сматрају дискриминаторним.

Сходно наведеним тврдњама, наводи жалитеља у овом дијелу представљају субјективно неслагање са нивоом постављених захтјева, а не доказ повреде Закона, те као такви не могу бити основ за измјену тендерске документације.

У погледу навода о услову који се односи на посједовање ISO/I EC 42001 сертификата или еквивалентног доказа, уговорни орган истиче да је наведени услов постављен са циљем обезбјеђења одговарајућег нивоа управљања процесима који се односе на развој и примјену савремених софтверских рјешења, посебно у контексту управљања системима који укључују напредне дигиталне технологије и процесе обраде података. Наведени стандард представља међународно признат оквир за управљање системима вјештачке интелигенције и сродних технологија, те је његово захтијевање у функцији осигурања квалитета, поузданости, транспарентности и безбједности софтверског рјешења које је предмет набавке.

Даље, жалитељ наводи да је стандард „релативно нов" и „није широко примјењен", те да из тог разлога има дискриминаторан карактер. Чињеница да је стандард нов не може бити

основ за његово искључење, посебно имајући у виду да се ради о међународно признатом стандарду који управо прати развој савремених технологија и потребу за управљање АИ ризицима.

Жалитељ такође не доказује да наведени захтијев може испунити само један или ограничен дио понуђача, нити доставља било какав доказ о стварном стању на тржишту, већ износи своју произвољну процјену.

Терет доказнвања дискрнмннацнје је на жалитељу, што ни у једном конкретном случају није испуњено.

Истовремено, уговорни орган је у тендерској документацији јасно предвидио могућност достављања еквивалентног доказа, чиме је омогућено да и понуђачи који не посједују конкретно наведени сертификат могу доказати да примјењују еквивалентне стандарде управљања и контроле квалитета. На тај начин је обесмислен израз „рестриктивност“ који жалитељ упорно тврди. јер је тако обезбијеђено поштовање принципа једнаког третмана и недискриминације понуђача.

Такође, истичемо да жалитељ не нуди ни један алтернативни доказ који би могао на исти или сличан начин да гарантује квалитет, поузданост и уређеност процеса. Сама општа тврдња да сертификат „није неопходан" не може замјенити објективне механизме провјере способности, нити може бити основ за укидање захтијева који су у функцији заштите јавног интереса.

У односу на наводе жалбе да је уговорни орган поступио супротно Закону о јавним набавкама тиме што је у тендерској документацији прописао да понуђачи доставе доказе о реализацији три уговора у периоду од посљедњих пет година. а не у периоду од три године, уговорни орган истиче да су ови наводи жалбе неосновани.

Наиме, одредба члана 50. Закона о јавним набавкама које се односе на доказивање техничке и професионалне способности прописује да уговорни орган може захтијевати достављање списка услуга извршених у одређеном временском периоду, који се у правилу односи на претходне три године. Међутим, наведена законска одредба не искључује могућност да уговорни орган, у зависности од природе, сложености и специфичности предмета јавне набавке, одреди и дужи референтни период уколико зато постоје оправдани разлози.

У конкретном поступку јавне набавке предмет уговора односи се на развој и/или имплементацију сложеног софтверског рјешења, чија реализација у пракси често обухвата више фаза и може трајати дужи временски период, укључујући фазе анализе, развоја, тестирања, имплементације и интеграције са постојећим системима. Сходно томе, релевантно искуство у реализацији оваквих пројеката не мора нужно бити ограничено искључиво на период од три године.

Одређивањем периода од пет година, уговорни орган није имао намјеру да ограничи конкуренцију, већ напротив да омогући ширем кругу привредних субјеката да учествују у поступку јавне набавке, укључујући и оне понуђаче који су релевантне пројекте

реализовали у нешто ранијем периоду, али чије је искуство и даље технички и професионално релевантно за предметну набавку.

Сходно наведеном, уговорни орган сматра да је одређивање периода од пет година оправдано природом и сложеношћу предмета набавке. те да овакво рјешење није у супротности са Законом о јавним набавкама, нити доводи до повреде принципа једнаког третмана, недискриминације и обезбјеђења ефективне конкуренције.

Овај орган посебно указује да околности конкретног случаја упућују на закључак да жалба није поднесена ради заштите стварног правног интереса у смислу Закона о јавним набавкама БиХ, већ да представља инструмент оспоравања поступка без намјере стварног учешћа у истом.

Наиме, из досадашњег поступања жалитеља произилази да се исти у претходном периоду обраћао више пута уговорном органу путем новинарских упита, те се јавно представљао као новпнар. те у том својству комуницирао са уговорним органом, што је неспојиво са улогом привредног субјекта који има намјеру да учествује у поступку јавне набавке софтвера.

Додатно, жалитељ у својој жалби не наводи ни једну конкретну околност која би указивала да је предузео припремне радње за учешће у поступку, нити доказује да испуњава основне услове за учешће, већ се задржава искључиво на општем оспоравању услова. Истичемо да је овакво поступање карактеристично за субјекте који немају намјеру да учествују у поступку. већ настоје да малициозним радњама исти доведу v питање.

У складу са горе наведеним, јасно је да су наводи жалитеља засновани на погрешном и селективном тумачењу закона. стандарда, непознавању савремених ИТ пракси и произвољним оцјенама без било каквих доказа којим поткрепљују тврдње, те као такви не могу довести у питање законитост тендерске документације

Имајући у виду све претходно наведено, Градска развојна агенција као уговорни орган прослеђује на надлежно одлучивање жалбу и пратеће списе предмета, са приједлогом да се по оцјени жалбе и анализом предмета,а примјеном члана 111. став (1) тачка ц) Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“ број 39/14, 59/22 и 50/24), донесе одлука којом ће се жалба одбити због неоснованости.

Овај орган је по службеној дужности, прије разматрања жалбе утврђивао допуштеност, благовременост, те да ли је жалба изјављена од овлаштене особе сходно члану 109. став (1.) Закона о јавним набавкама и члану 227. став (1.) Закона о управном поступку. Поред наведеног, овај орган је, прије разматрања жалбе утврђивао испуњеност услова у смису одредбе члана 105. и члана 108. став (3.) Закона о јавним набавкама и утврдио да су испуњени услови за поступање по истој на начин како дефинишу одредбе наведених чланова Закона.

Жалба је основана

Разматрајући све горе наведено, следећи хронолошки догађај и утврђујући чињенице повреде поступка , КРЖ је установио да наводи жалбе у дијелу који се односи на повреду материјалног права, су дјелимично тачни .

Овај орган, према жалбеном наводу који гласи: „Понуђач мора доказати да посједује релевантно искуство у реализацији пројеката из области вјештачке интелигенције и обраде природног језика (АИ/НЛП), те у примјени великих језичких модела и РАГ архитектуре.

У складу са наведеним неопходно је:

Да је у периоду од посљедњих пет (5) година, рачунајући од дана објаве обавјештења о набавци, успјешно реализовао најмање три (3) уговора/пројекта из области вјештачке интелигенције и/или обраде природног језика (АИ/НЛП);

Да је у истом периоду успјешно реализовао најмање један (1) уговор/пројекат који је укључивао примјену великих језичких модела (LLM) и/или РАГ (Ретриевал-Аугментед Генератион) архитектуре“, на основу извршеног увида у оспорени ТД је установио да је УО при сачињавању постављених услова извршио поовреду законских и подзаконских одредаба које регулишу ову област.

Упуством за припрему модела тендерске документације и понуда („Сл.гласник БиХ“ бр.90/14 и 20/15), каже се у члану 7 став 4 под а) и под б) прописано: "(4) Ако уговорни орган од кандидата/понуђача као доказ техничке и професионалне способности тражи попис уговора, сматра се да је услов:

а) у вези са предметом набавке, односно групом предмета набавке, ако се тражи доказ о извршењу истог или сличног, односно истих или сличних уговора као што је предмет набавке, односно лот, те

б) сразмјеран предмету набавке, односно лоту, у слиједећим случајевима:

1) када се тражи доказ о извршењу једног уговора, ако његов износ није виши од процијењене вриједности набавке, односно од процијењене вриједности појединог лота;

2) када се тражи доказ о извршењу више уговора, ако њихов збирни износ није виши од процијењене вриједности набавке, односно од процијењене вриједности појединог лота."

Дакле, УО може тражити, према горе наведеном, успјешну реализацију једног уговора или успјешну реализацију више уговора, а како се у конкретном определио на реализацију више уговора онда није могао ограничити број тих уговпора на било који број чиме чини повреду поступка.

Жалилац даље наводи: „незаконитост постављеног усиова огледа се и у томе што захтјева "три (3) уговора/пројекта из области вјештачке интелигенције и/или обраде природног језика (АИ/НЛП)" а онда захтјева и реализацију "(1) уговор/пројекат који је укључивао примјену великих језичких модела (LLM) и/или РАГ (Ретриевал-Аугментед Генератион)

архитектуре", и у овом дијелу жалилац са правом истиче да постављени услов није јасан и прецизан.

Дакле УО може поставити услов са успјешном реализацијом више уговора једнаких предмету набавке или сличним пословима.

Жалилац даље наводи: „уговорни орган је одредио и које ће потврде прихватити или неће прихватити па је описно у тендерској документацији означио и шта за њега представљају успјешно реализовани уговори. Поред свега наведеног, уговорни орган је супротно члану 50 ЗЈН, оставио понуђачима могућност да доказују искуство у протеклих 5 година, иако је у наведеној законској одредби изричито дефинисано да се референтно искуство може доказивати "за период не дужи од три године", и у овом дијелу је УО направио повреду поступка јер је постављање ових услова децидно регулисано законском одредбом којих се УО мора придржавати.

Стога је овај жалбени навод основан.

Други жалбени навод: „У тачки 7 под 2 уговорни орган у побијаној ТД прописује: "2. Стручни тим

Понуђач мора располагати стручним тимом који ће бити ангажован на реализацији предмета јавне набавке, а који се састоји најмање од сљедећих стручњака:

АИ/МЛ инжењер (минимално један), који испуњава услове, како слиједи:

А) најмање три (3) године искуства у развоју и имплементацији АИ/МЛ рјешења;

Б) искуство у раду са НЛП системима;

В) искуство у имплементацији LLM и/или РАЦ архитектуре.

Бацкенд developer (минимално један), који испуњава услове, како слиједи:

А) најмање пет (5) година искуства у развоју серверских апликација;

Б) искуство у развоју АПИ сервиса и интеграцији АИ система у продукционо окружење.
Фронтенд developer (минимално један), који испуњава услове, како слиједи:

А) најмање пет (5) година искуства у развоју корисничких интерфејса;

Б) искуство у развоју web апликација и интеграцији са бацкенд/АПИ сервисима.

Једно лице може обављати више улога уколико испуњава прописане услове за сваку од наведених позиција."

Као доказ за наведени услов уговорни орган прописује: "2. За стручни тим:

А) списак предложених чланова тима;

Б) биографије (ЦВ) потписане од стране ангажованих лица;

В) доказ о радном ангажману (уговор о раду, уговор о дјелу, изјава о ангажману или други релевантан документ);

Ц) изјаву понуђача да ће наведена лица бити ангажована на реализацији уговора;

Д) Предложени стручњаци не морају бити запослени код понуђача, али понуђач мора доказати да ће ти стручњаци бити на располагању за вријеме неопходно за извршење уговора.

У случају да предложени члан тима буде у немогућности учествовати у реализацији уговора, понуђач је дужан обезбиједити замјену са најмање истим или бољим квалификацијама, које ће бити претходно одобрене од стране уговорног органа, увидом биографије (ЦВ) потписане од стране новоангажованог лица, уз претходну сагласност уговорног органа.

Уговорни орган је услове који се односе на стручни тим дефинисао на начин који није пропорционалан предмету набавке, нити нужан за уредно извршење уговора, чиме је повриједио одредбе члана 48. и 50. Закона о јавним набавкама, као и основне принципе из члана 3. истог Закона", овај орган је мишљења да овако постављени услов није сузио конкуренцију, те да је сразмјеран предмету јавне набавке.

Жалилац је морао доказати аргументима то што тврди да је сужена конкуренција, односно да овим условом се фаворизује само један понуђач.

Немогућност испуњавања услова од стране жалиоца не значи да је сужена конкуренција, а УО има дискрециono право поставити услове у смислу ефикасности и сигурности реализације уговора.

Тако за позицију АИ/МЛ инжењера захтијева се кумулативно искуство у АИ/МЛ, НЛП системима те имплементацији LLM и/или РАГ архитектуре, па могућа и замјена инжењера у току реализације уговора, по мишљењу овога органа, оставља понуђачу алтернативну могућност те не сужава круг потенцијалних понуђача који располажу таквим специфичним профилом кадра.

Стога је жалбени навод неоснован.

Трећи жалбени навод: „уговорни орган од понуђача захтјева А) ИСО/ИЕЦ 42001 сертификат (АИМС). Као доказ за наведени услов уговорни орган прописује:

"а) ИСО/ИЕЦ 42001 сертификат (АИМС) или еквивалентан доказ о успостављеном систему управљања АИ ризицима.

ИСО/ИЕЦ 42001 сертификат (АИМС) мора бити издат од акредитованог сертификационог тијела, важећи на дан достављања понуде и примјењив на дјелатност и организациону цјелину понуђача. Доставити у оригиналу или овјереној копији. Еквивалентан систем мора доказиво обухватати најмање сљедеће елементе:

- Системско управљање АИ ризицима, укључујући идентификацију, процјену, третман и континуирано праћење ризика;

• Механизме контроле пристрасности (биас митигатион) и процјену утицаја на права корисника;

• Механизме људског надзора (хуман oversight) у критичним фазама рада система;

• Управљање животним циклусом АИ модела, укључујући развој, тестирање, имплементацију, мониторинг и повлачење модела;

• Обезбијеђен аудит траил, односно евиденцију одлука, верзија модела, измјена података и релевантних системских активности;

• Документоване процедуре интерне контроле, ревизије и континуираног унапређења система.

Као еквивалентан доказ прихватају се важећи сертификати других признатих међународних стандарда који покривају управљање АИ ризицима."

ИСО/ИЕЦ 42001 представља стандард који се односи на систем управљања на нивоу организације, односно на управљање АИ ризицима кроз интерне процесе и процедуре, те као такав не представља доказ техничке способности понуђача за извршење конкретног уговора који је предмет ове јавне набавке. Предмет набавке је развој и имплементација софтверског рјешења, док се траженим сертификатом доказује успостављеност организационог система управљања, што излази из оквира онога што је нужно и директно повезано са извршењем уговора.

Додатно, ријеч је о релативно новом међународном стандарду који још увијек није широко прихваћен и имплементиран на тржишту, због чега овакав услов значајно сужава круг потенцијалних понуђача и има очигледан дискриминаторан ефекат", на основу изнешеног навода, овај орган је мишљења да УО може захтјевати одређене стандарде у поступку јавне набавке који су сразмјерни предмету јавне набавке.

У конкретном случају, жалилац није изнио доказе који би били увјерљиви да овако постављен услов сужава конкуренцију, што је био у обавези доказати.

То што је релативно нови стандард, како то каже жалилац, није лимитирајућег карактера, те ничим не доказује да сужава конкуренцију или да га нико не посједује.

Из тог разлога овај навод жалиоца је неоснован.

Како је жалбени навод основан, горе образложен, овај орган је поништио оспорени акт у цијелости и све радње проистекле из исте, предмет вратио на поновни поступак уговорном органу, те дао одређене смјернице у дијелу где су направљени пропусти како би исте исправио и поступак довео до краја у складу са законским одредбама.

Повратуплаћених средстава у износу од 750,00 КМ, извршит ће се посебним актом у складу са чланом 108. став 7. Закона о јавним набавкама БиХ („Службени гласник БиХ" бр. 39/14 од 19.05.2014. године) и чланом 4. Инструкције о начину уплате, контроле и повратанакнада прописаних чланом 108. Закона о јавним набавкама.

Сљедом горе наведеног чињеничног стања, КРЖ је у смислу тог донио рјешење као у диспозитиву истог.

Поука о правном лијеку

Ово Рјешење је коначан управни акт. Против овог Рјешења може се , поднијети тужба у управном спору пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема рјешења. Такса на тужбу износи 100,00 КМ.

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА

Ервин Бибановић, дипл.правник

Достављено:

-Уговорном органу

-жалиоцу

-а/а-евиденција